

OROL TATRÁNSKI.

1 Ročník.

Piatok d. 19. Prosinca.

1845.

Rozlúčeňje

Od Petra Hostinskjeho.

Padá listva do dolini,
Lúči sa sin od rodíni;
S listom vetri krúta, dújú,
A sina sa vipitujú.

Píta sa ho otec stari:
Kam že puojdeš sinku jari?
Keď preč širim svetom zajdeš,
Kde miesto máa otca najdeš?

Sin otcovi tak odpovje:
Mňa blas d'ivni svetom zovje;
Neboj sa ti za šuhaja,
Vet' on bude sin Dunaja. —

Povje mu mat' zarmúčená:
Veľká v svete biva zmena,
Ach keď preč do ňeho zajdeš,
Kde miesto máa mat'er najdeš?

Sin mat'er tak porešuje:
Dobri nad mnou sa zmiluje;
Neplač, neplač dobrá mat'er,
Mám ja matku hradbu Tatjer. —

Spíta sa ho braček mladí:
Kdo že ra máe vinabradí?
Keď preč svetom odputuješ,
Komu že sa požaluješ?

Brat bratovi tak odpovje:
Keď ma schváta víchri novje,
Váh ostaňe bratom mojím,
Nad ňim dumar si postojím. —

Už odpadnuv list z javora,
Už preč ide sia zo dvora;
S listkom vjeter krúri v lese,
Kam že sina Boh začesje?...

Obozreňje sa na stav terajší národou v Europe a v Amerike.

Od Ludevíta Štúra.

(Pokračúvaňje.)

Ňizozemsko alebo inakšie Hollandsko nazvanou za starodávna zaujatou bolo od kmenou Gallských a German-
ských, menovito od Belgou a Frisou. Asi okolo 58 r.
pred Kristom vibojuvali zem túto Rimaňja a pripojili k
panstvu svojmu pod menom Gallia Belgica. Po rozpadnu-
tí panstva Rímskoho a povstať ríše Franskej Ňizozem-
sko pod túto sa dostalo, a keď ríša Franská sama sa roz-
padla, patrilo Ňizozemsko hneď k Ňemecku, hneď k Fran-
cúsku a Lothringsku, až v 10-tom stoley od cisára Ottona
II-ho k Ňemeckej ríši sa privtelilo. Jako inde v ríši Ňe-
meckej tak aj tu zdvihli sa mocní jednotlivci, ktorí pri
slabnutí ríše vždi viac osamostatňjevali a na tento spôsob
povstali aj v Ňizozemsku vojvodovja z Brabantu, Luxem-
burgu, Geldernu a grófovja z Flandernu, Hennegavi, Na-
muru, Limburgu a Hollandu, ktorí si na pánou o sebe
zahrávali. V 14-tom stoley spojili sa ale tjeťo čjastki skó-
ro všetki zase pod vojvodami Burgundskými a s cérou
Karla smeljeho Máriou, za Maximiliána Rakúskeho vida-
nou, prišlo 11 Ňizozemských provincií k domu Rakúske-
mu, ktorje Karol V-ti s druhými šjestímí r. 1548 pod
menom okresu Burgundskjeho s Ňemeckím cisárstvom spo-
jju, spolu ale tjeť jako vladár Špaňielska pragmatickou
sankciou k Špaňielsku priraziu. Nástupca Karolov, už v
Špaňielsku spomenutí Filipp II-hí, jako so všetkími svoji-
mí zemami tak aj s touto zachádzau Ňemilosrdne, práva a
slobodi zeme utláčajúc a veľkje od národa daňe viberajúc,
z ktorej príčini v zemi veľká Ňespokojnosť povstala, tím
veľšja, že reformáciu, ktorá sa bola v zemi už hodúe roz-
šírila, Filipp kruto prenasleduvau. Z tejto Ňespokojnosti
strhlo sa zbúreňje a veľkí boj, v ktorom siec daktorí ná-
čelňici a obranci národa jako Egmont, Horn padli a pod
mečom katovským dušu svoju vipustili, predca ale zem na-
posledok pod múdriim a smelím vedeňim Vilhelma Oran-
skjeho od Špaňielska sa oslobodila a samostatnou zostala.
Na tento spôsob utvorila sa slobodná obec spojenjeho
Ňizozemska, po meňe najznamenitejšej svojej provincie,
Hollandu, často aj Hollandskom zvaná. Od svojho oslobo-
deňja pustila sa krajina táto do tuhjeho obchodu a na